

HUMANITIES INSTITUTE
Ürün Yıldırım Önk, Ph.D.

Susuz Yaz (1963)

Metin Erksan

GENEL BAKIŞ

Yönetmen. Erksan (1929-2012) üniversitede sanat tarihi eğitimi aldıktan sonra sinemaya, senaryo yazarlığı ve eleştirmenlik yaparak başlamıştır. İlk filmi Karanlık Dünya (1952)'dan itibaren pek çok filmde toplumsal gerçekçi bir yaklaşım benimseyen Erksan, pek çok kez sansür engeliyle karşılaşmıştır. Sanat filmlerinin yanı sıra gişe filmleri de çeken yönetmen Türk Sineması'na hem içerik hem de biçim açısından pek çok yenilik getirmiştir. Yönetmenlik dışında yapımcı ve senarist olarak da çalışan Erksan'ın sanatsal yönü ağır basan filmleri kadar gişe filmleri de bulunmaktadır. Ayrıca değişik türlerde yapımlara imza atan yönetmenin hem edebiyattan hem de dünya sineması/tiyatrosundan yaptığı uyarlamalar büyük beğeni toplamış, yurt içinde ve yurt dışında pek çok ödül almıştır. Türkiye'nin kamu televizyonu olan TRT için de televizyon filmleri çeken yönetmen, sinema emekçilerinin örgütlü mücadelesi içinde de öncü bir rol üstlenmiştir. Sinema eğitimi adına da önemli katkıları olan Erksan, Türk Sineması'nda sayılı *auteur* yönetmenlerden birisi olarak kendine özel bir yer edinmiştir.

Film. *Susuz Yaz* Metin Erksan'ın mülkiyet üçlemesi olarak bilinen filmlerinden ikincisidir. Necati Cumalı'nın aynı adlı eserinden uyarlanan film, su üzerinden mülkiyet kurma çabasına odaklanmaktadır. Arazisi içinden çıkan suyu sahiplenerek diğer köylüleri susuz bırakan Osman'ın su üzerinden kurduğu iktidar, kardeşi ve kardeşinin karısı üzerinden de başka bir boyutta işlenmektedir. Filmin ana teması su mülkiyeti olmakla birlikte kadın bedeni ve cinsellik de filmde ön plana çıkmaktadır. Ayrıca filmde kırsal alanda yaşanan bir hak ihlali karşısında örgütlenemeyen bir köylü topluluğuna da dikkat çekilmektedir. Film, 1964 Berlin Uluslararası Film Festivali'nde Altın Ayı olarak Türk sinema tarihinde uluslararası ödül alan ilk film olmuştur. Aynı dönemde Türkiye'de sansür nedeniyle gösterilmeyen film, 37. Akademi ödüllerinde Türkiye'yi yabancı dilde en iyi film kategorisinde temsil etmek üzere seçilmiştir. Venedik'te de yönetmeni Metin Erksan'a özel ödülü getirmiştir. 2008 yılında ise 61. Cannes Film Festivali'nin klasik filmler bölümünde filmin restore edilmiş bir versiyonu gösterilmiştir.

Arkaplan. 1960'larda Türkiye'de on yıllık tek parti iktidarı geride bırakılmış ve askeri darbe sonrası hazırlanan yeni Anayasa'yla yeni bir dönem başlamıştır. Ülkede görece demokratik ve özgürlükçü bir dönemin başladığı söylenebilir. Özellikle sol akımların yükselişte olduğu bu dönemde öğrenci ve işçi hareketleri artmış, sınıfsal bir bilinçlenme gündeme gelmiştir. Türk Sineması açısından ise film üretiminin sayıca artmaya başladığı bu yıllarda özgün senaryoların ve *auteur* yönetmenlerin görülmeye başlandığı, sinema adına kuramsal tartışmaların yapıldığı entelektüel bir ortam söz konusudur. Bir yandan ticari getirisiyle melodram ve güldürüler artarken, bir yandan da iş-emek-toprak sorunlarını perdeye taşıyan filmler ortaya çıkmıştır. Bu filmler arasında Necati Cumalı'nın aynı adlı eserinden uyarlanan *Susuz Yaz*, Türk Sineması'nda köy gerçekliğini anlatan ve toplumsal gerçekçilik başlığıyla kavramsallaştırılan yaklaşımın önde gelen filmlerinden biridir.

SİNEMASAL ANLATIM

Susuz Yaz, edebi bir eserden alınmış olmasına karşın özgün bir uyarlama olarak nitelenebilir. Erksan'ın sinemasal anlatımının pek çok unsurunu bu filmde görmek mümkündür. Siyah beyaz olan filmde, filmin genel modu doğrultusunda susuzluk ve sıcaklık özellikle hissedilmektedir. Renklerin katkısından mahrum olmasına karşın kurak topraklar, susuzluktan çatlayan tarlalar, cılız ekinler, gölge bir ağacın altına sığınmış köylülerin güneşten yanmış/yorulmuş/bezmiş yüzleri, yer yer ortaya çıkan kertenkelelerle susuzluk vurgusu sağlanmaktadır. Öte yandan suyun sahibi olarak Osman, Hasan ve hatta Bahar oldukça dinç ve sağlıklı görünmektedir. Onların çeşitli vesilelerle suya girmeleri ve ıslak gösterilmeleriyle karşıtlık kurulmaktadır.

Aydınlatma. Filmde ağırlıklı olarak gün ışığı kullanılmıştır. Gece çekimleri daha az olmakla birlikte yoğun bir karanlık söz konusu değildir. İç mekân gece çekimlerinde görüntüde gaz lambası olmasına karşın oldukça aydınlık bir mekân aydınlatması bulunmaktadır.

Kamera ve Çekim Teknikleri. Çekim sürelerinin oldukça uzun olduğu görülmektedir. Bu uzun çekimlerde kameranın sağa sola veya yukarı aşağı çevrilmelerine ve kaydırmalarına sıklıkla rastlanır. Özellikle kalabalık çekimlerde kameranın kesme olmaksızın tek tek yüzlere odaklanması dikkat çekicidir. Çekimler uzun olmasına karşın anlatım durağan değildir, temponun oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Bu tempo, çekim sürelerindense kamera hareketleriyle sağlanmıştır. Kavga sahnelerinde yine kameranın hareketli kullanımı söz konusudur. Takip çekimlerinden de bu anlamda yararlanılmıştır. Kameranın zaman zaman suyun akışını izlediğine de rastlanmaktadır. Bahar'ın duygusal alt üst oluşunu anlatmak üzere de yönetmen yine kameradan yararlanmıştır. Hasan'ın ölüm haberini alan Bahar'ın görüşüyle kamera, (yana doğru) 360 derece dönerek çekim yapmaktadır. Ana karakter Osman'ın, Bahar'ın bedeni üzerinde dolaşan bakışları da yine kameranın özellikle bacaklara yaptığı yakın çekimlerle belirginleşir. Kameranın bu sahnelerde kesme olmaksızın Osman'dan Bahar'a kaydırılmasıyla Osman'ın bakışının nesnesi olarak doğrudan Bahar işaret edilmektedir. Osman'ın Bahar'ı gizlice gözetlediği çekimlerde de kamera, kesme olmaksızın doğrudan bakıştan bedene yönelmektedir. Filmde kamera açısı ise özel bir yere sahiptir. Bu anlamda alt aç ve üst aç kullanımı yaygındır. Osman karakterinin genellikle alt açıdan görüntülenmesiyle iktidarına vurgu yapılmıştır. Bu açı kullanımı Osman'ın hem köylülerle hem kardeşi Hasan'la hem de Bahar'la olan karşılaşmalarında görülmektedir.

Müzik ve Ses Efektleri. Filmde olayların kırsal alanda geçmesine uygun olarak otantik bir müzik kullanılmıştır. Ancak kavga, çatışma sahnelerinde sıklıkla dönemin korku filmlerinde kullanılan bir müzik tercih edilerek sahnenin gerilimi desteklenmeye çalışılmıştır. Filmde önemli bir unsur olarak su ise varlığı ve yokluğuyla 'toprağın kanı' olarak hayati bir konumda sunulmaktadır. Su sesinin kullanımı oldukça başarılıdır. Cırcır böcekleri ve silah sesleri de filmde sıklıkla yer verilen diğer ses unsurlarındandır.

KİŞİLER

Osman Kocabaş: 30'lu yaşlarda, bekâr, güçlü ve acımasız. Kendi toprağına ve suyuna sahip.

Hasan Kocabaş: 20'li yaşlarında. Osman'ın kardeşi, Bahar'ın kocası. Merhametli ama abisine karşı koyamayacak kadar aile hiyerarşisine bağlı.

Bahar Kocabaş: 20'li yaşlarda. Hasan'ın karısı. Genç, güzel, sabırlı. Kocasının ölüm haberine kadar ona sadık.

Veli Sarı: 30'lu yaşlarda. Osman'ın suyunu kestiği köylülerden adı anılan tek kişi. Osman'la girdiği çatışmada Osman tarafından öldürülür.

ÖYKÜ

Osman arazisinden çıkan su üzerinde mülkiyet hakkı olduğunu iddia etmektedir. Suyun diğer tarlalara ulaşmasını engellemek için etrafını çevirir, yollarını kapatır. Kardeşi Hasan ise âşık olduğu Bahar'ı kaçırmaya çalışır. Bu arada köylüler dava açmış ama kazanamamışlardır. Kuraklık iyice artmıştır. Osman'la Hasan gece nöbet tutmaya başlarlar. Aynı gece su kapaklarından biri patlatılır ve ardından çıkan çatışmada köylülerden biri vurulur. Köylüyü vuran Osman olmasına karşın, Hasan'ı daha az ceza alacağı konusunda ikna eder. Böylece Hasan hapse girer. Bu arada Bahar'la Osman'ın aynı evde kalması dedikodulara neden olur zira Osman'ın, Bahar'a olan ilgisi de iyice artmıştır. Bir gün gazetede hapisanede Hasan adlı birinin öldürüldüğü çıkar. Herkes bunun Osman'ın kardeşi olduğuna inanır. Bahar ise bu haberle yıkılır. Ancak Osman onu bırakmaz, bir süre sonra da birlikte olurlar. Köylüler ise Osman'dan suyu satın almayı önerirler. Osman için işler yoluna girmişken Hasan genel afı salıverilir. Osman'la Bahar'ın birlikteliğini öğrenen Hasan, Osman'ın peşine düşer. Suda yaşanan mücadele sonucunda Hasan, Osman'ı öldürür ve suyu engelleyen kapakları açar.

TEMALAR

Mülkiyet. Filmde insanlık tarihi boyunca önemli bir sorun olan mülkiyet meselesi, ana tema olarak işlenmektedir. Filmin çatışması da su üzerinden kurulan bir mülkiyet iddiası sonrasında ortaya çıkmaktadır. Su, insanların temel ihtiyaçlarının başında gelmektedir. Bireysel tüketimin dışında köy halkı için yaşamsal bir öneme sahiptir. Zira köylülerin gelir kaynağı tamamen toprağa ve dolayısıyla suya bağlıdır. Anlatı, suyun bir meta olarak sahiplenilmesini ve kullanımının sınırlandırılmasını, su üzerinden kurulmak istenen mülkiyet anlayışını tartışmaya açmaktadır. Film boyunca sorgulanan bu mülkiyet anlayışı yasal olarak tanınsa da köylülerin hatta Hasan'ın buna karşı çıkışlarıyla eleştirilmektedir. Dolayısıyla bu noktada yasal tanınmanın doğruluğu da tartışmaya açılmaktadır. Filmin sonunda köylülerin yıllardır doğal bir kaynak olarak rahatça kullandıkları su için para ödemeyi teklif etmeleri ise içine düştükleri açmazı anlatan trajik bir durumdur.

Toplumsal Cinsiyet. Filmde öne çıkan başka bir tema ise toplumsal cinsiyettir. Bahar karakteri üzerinden kurulan ve film boyunca devam eden bu unsur, kadın bedeni üzerinde kurulan çeşitli tahakküm biçimleriyle anlatılmaktadır. Bunlar arasında başta kadın bedeninin cinsel nesne olarak konumlanması gelmektedir. Film boyunca Bahar karakterinin bedeninin çeşitli bölümleri kimi zaman çıplak olarak yakın çekimle görüntülenmektedir. Bahar'ın bedeni özellikle Osman'ın bakışlarının nesnesi olarak sunulmaktadır. Kadın bedeni üzerinden kurulan tahakküm bakışla sınırlı değildir. Osman tarafından tacize varan tavırlarla karşılaşan Bahar, filmin sonuna doğru cinsel ilişkiye de zorlanmaktadır. Kadın bedeninin nesneleştirilmesi cinselliğin dışında emek üzerinden de ele alınmaktadır. Kadın hem evde hem de tarlada önemli bir iş gücü olarak görülmektedir. Hem evde ekmek yapar, çamaşır asar, kocasının ayaklarını yıkar hem de tarlada çalışır. Bu anlamda köylü kadını temsil eden Bahar'ın kendi bedeni üzerinde herhangi bir tasarrufu olmadığı gibi, onunla ilgili tüm kararlar da başkaları tarafından alınmaktadır. Bahar her durumda bedeni hem cinsel olarak hem de emek olarak sömürülen ve bu sömürüye direnme gösteremeyen bir karakter çizmektedir.

Cinsellik/Arzu. Cinsellik vurgusu film süresince sık sık tekrarlanan bir başka temadır. Kadın bedeniyle de bağlı olmakla beraber hem kadının hem de erkeğin cinselliğine ve kırsalda yaşanan cinsel açlığa değinilmektedir. Bu anlamda genç âşıklar olarak gizli gizli buluşan Hasan ve Bahar üzerinden kurulan bu tema, çiftin evlenmesiyle meşru boyuta taşınır. Bundan sonra toplumsal onay almış bir çift olarak Bahar ve Hasan'ın tutkulu sevişmeleri her fırsatta gösterilmektedir. Öte yandan Osman genç yaşta karısını kaybetmiş biri olarak cinsel yoksunluk yaşayan bir karakterdir. Bahar'ı baştan beri cinsel bir nesne olarak gördüğü hatta kadınlara olan tutumunun böyle olduğu çeşitli söylemleriyle ifade edilmektedir. Ancak Hasan hapse girdikten sonra bu durum iyice açığa çıkar. Kırsalda evli olmayan iki kişinin aynı evde kalması onaylanmayan bir durumdur zira aralarında meşru olmayan bir cinsel ilişki gelişebilir. Osman'ın Bahar'a yönelik cinsel tacizleri ise artmıştır, çeşitli davranışlarıyla cinsel göndermeler yapar. Bir süre sonra Bahar tamamen bir arzu nesnesine dönüşür. Bu süreçte Bahar ise genç yaşta kocası hapse girmiş bir kadın olarak cinselliğini yaşayamaz. Bir yandan cinsel yoksunluk çekerken, bir yandan da Osman'ın tacizlerine karşı koymaya çalışır. Bu ikilem Hasan'ın ölüm haberi sonrasında Osman'ın Bahar'ı cinsel ilişkiye zorlamasıyla sona erer.

Örgütlenemeyen Direniş. Filmde örgütlü mücadele fikri ise gelir kaynağı olan topraklarını sulayamayan köylüler üzerinden işlenmektedir. Yıllardır ücretsiz olarak kullandıkları suyun kesilmesiyle köylüler, kuraklığın da etkisiyle büyük zorluk çekerler. Bu durumda beklenen, köylülerin suyu kullanma hakkı için birlik olmaları ve mücadele etmeleridir. Oysa filmde genellikle kalabalık sahnelerde gösterilen köylüler duruma ilk tepkilerinden sonra topyekûn bir mücadele gücü ortaya koyamazlar. Hatta kendi aralarındaki konuşmalarda çaresizlik ve umutsuzluk içinde oldukları anlaşılır. Özellikle mahkeme kararının Osman'ın lehine sonuçlanması köylülerin karşı koyma gücünü kırar. Sadece birkaç köylü işi şiddetle çözmek için harekete geçer, Osman'ın önce köpeğini öldürürler, sonra da su kapaklarını patlatırlar. Ancak aralarından birinin öldürülmesi köylülerin çaresizliklerini de artırır. Film, köylülerin sonuçsuz kalan pek çok girişimine sahne olunur. Su için para ödemeyi teklif etmeleri ise mücadeleden vazgeçtikleri anlamına gelmektedir. Filmin sonunda Osman'ı öldürüp köylüleri suya kavuşturan ise suyun diğer sahibi Hasan'dır. Böylece köylülerin mücadelelerinin başarısız oluşunun altı çizilir, zira bu mücadele örgütsüz ve plansız bir karşı kouştan öteye geçememiştir.

İhanet. Filmin kötü kahramanı olarak Osman sadece köylülerin suyunu kesmekle kalmaz, öz kardeşine de ihanet eder. Önce kendi işlediği cinayeti kardeşinin üstlenmesi için onu ikna eder. Böylece Hasan suçsuz olmasına karşın abisi yerine hapse girer. Önceleri bu iyiliğe karşı Hasan'ı hoş tutan Osman, sonraları Hasan'ın hapiste olmasını kullanmaya çalışır. Artık ona karşı çıkan kimse kalmamıştır, Hasan'ın

karısı da yalnız kalmıştır. Osman başından beri Bahar'ı hem işgücü hem de arzu nesnesi olarak görmektedir. Bu sırada hem Hasan'ın başka bir şehirdeki hapisaneye gönderilmesinden hem de burada yaşanan bir ölüm haberinden faydalanarak Hasan'ın öldüğü izlenimini yaratır. Son olarak da kardeşinin hayatta olduğunu bilmesine karşın zorla karısına sahip olur.

İntikam. Filmde intikam teması iki farklı biçimde işlenmiştir. Bunlardan ilki köylülerin intikamı, diğeri ise Hasan'ın intikamıdır. Her ikisinde de intikamın nesnesi Osman'dır. Osman köylülerin topraklarını sulamak yani geçimlerini sağlamak için ihtiyaç duydukları suyu kesmiştir. Hiçbir biçimde de uzlaşmaya razı olmaz. Köylüler Osman'a bir ders vermek için önce köpeğini öldürürler, sonrasında da suyu engelleyen kapağı patlatırlar. Ancak gece yaşanan saldırıda aralarından biri ölür. Bu cinayetin bedeli ise Osman'ın hapse girmesidir. Şikâyet edilen Osman, kardeşinin suçu üstlenmesi sayesinde kurtulur. Filmin diğeri intikam meselesi ise iki kardeş arasındadır. Abisinin suçunu üstlenen Hasan, hapisten çıkınca öldüğü fikrini kabullenen ve üstelik karısını kandırıp birlikte olan Osman'dan intikamını alır. Osman, ihanet ettiği kardeşi tarafından boğularak öldürülür. Film boyunca suya hükmetmeye çalışan Osman'ın ölüm biçiminin suda boğulma olması ise bu anlamda tesadüf değildir.

Evlilik. Filmde evlilik konusuna da değinilmekte, Türkiye'nin kırsal kesimlerindeki evliliklere ilişkin çeşitli söylemlere yer verilmektedir. Bunlardan ilki Türkiye'nin kırsal kesimlerinde sıklıkla rastlanan kız kaçırma olayıdır. Genellikle başlık parası (erkeğin ailesi tarafından kızın ailesine ödenecek para, altın veya hayvan vb. bedel) vermemek, ailelerin evliliği onaylamamaları ya da sadece kızın evliliği istememesi durumunda kızın kaçılması söz konusu olmaktadır. Bu durumda aileler çifti evlendirmek zorunda kalmaktadır. Ancak bu filmde, Bahar'ın ailesinin bu evliliğe karşı çıkması veya başlık parası istemesi söz konusu değildir. Sadece hasadı beklemeleri istenmiştir. Hasan ve Bahar bir an önce evlenmek istemelerine karşın bu karara saygı duyarlar. Ancak Osman, Bahar'ın işgücünden bir an önce yararlanmak ister ve bu nedenle hasadı beklemeden Hasan'ı Bahar'ı kaçırma konusunda ikna eder. Kaçırma sonrasında ise Hasan'ın kayınvalidesinin gönlünü almasıyla işler tatlıya bağlanır. Önceleri sadece gizli gizli buluşan Hasan ve Bahar'ın ilişkisi artık evlilik nedeniyle toplum nezdinde onaylanmıştır. Köy adetlerine uygun olarak telli duvaklı gelin olan Bahar atın üstünde yeni evine gelir. Tüm köy halkının davul ve zurna eşliğinde oynadığı düğünde yine kutlamalarda yaygın bir adet olan havaya ateş edilmesi de Osman tarafından gerçekleştirilir. Bu maskülen davranış, aynı zamanda önemli bir güç göstergisidir. Hasan'ın hapse girmesiyle Osman ve Bahar'ın aynı evde kalmaları ise bu kez toplumsal anlamda eleştirilere ve dedikodulara yol açar. Zira karşı cinsten evli olmayan iki insanın aynı evde kalması toplum açısından uygun değildir. Bahar ise buna çözüm olarak Osman'ın evlenmesini önerir. Zira evlilik iki kişiyi birbirine bağlarken diğeri kişileri de bu ikiliden uzak tutan bir nitelik taşımaktadır.

Güç. Filmdeki temel çatışma su üzerinden gelişen bir mülkiyet meselesi olmakla birlikte güç ilişkilerinin nasıl işlendiği de bir başka temadır. Filmde güç, büyük çoğunlukla Osman karakteri üzerinden anlatılmaktadır. Zira filmin giriş sahnesinden itibaren Osman güçlü ve gücünü kendi çıkarı için kullanan bir karakter olarak resmedilmiştir. Osman fiziksel olarak güçlü gösterilmesinin yanı sıra aile içinde de söz sahibidir. Ne kardeşi Hasan ne de onun karısı Bahar onun sözünden çıkabilir. Köy içinde de su üzerindeki mülkiyeti nedeniyle otorite kazanmıştır. Ayrıca aldığı önlemler (gece nöbet tutması), yaptığı hamleler (avukat tutması, Hasan'ı suçunu üstlenmesi için ikna etmesi) ve çevirdiği entrikalarla (Hasan'ın mektuplarını yırtması, Bahar'ı Hasan'ın ölü olduğuna inandırması) bu otoritesini kurnazlıklarla pekiştirmektedir. Onun üzerindeki tek güç olan yasalar ise ondan yanadır, onun gücüne güç katmaktadır. Osman'ın bu özelliği hem dış görünümü çizilirken hem de kameranın onu alt açıdan görüntülemesiyle tamamlanmaktadır. Elinde tuttuğu ve zaman zaman kullandığı tüfek de Osman'ın hem erkekliğine hem gücüne gönderme yapan ikonografik bir nesnedir. Osman'ın gücünü vurgulayan bir diğeri anlatı unsuru ise onun karşısındaki karakterlerdir. Osman'ın karşısındaki karakterler Hasan, Bahar, köylüler ve hatta köyün muhtarı zayıf ve silik kişiler olarak tasarlanmıştır. Bu ikili karşıtlıklar Osman'ın gücünü daha da belirgin hale getirmektedir. Öte yandan Osman'ın gücü olumsuz bir nitelik taşımaktadır bu bakımdan Osman bir anti kahramandır. İzleyici, gücünü kendi çıkarı için kullanan Osman'la özdeşleşmez, tersine ona karşı tavır alır. Zira filmin sonunda Osman'ın ölmesi de onun karakterinde hayat bulan bu hükmedici ve baskıcı güce karşı verilen bir tepkidir.

KARAKTER ÇÖZÜMLEMESİ

Osman

Osman ailenin büyük oğlu olarak aile mirasının koruyucusu durumundadır. Kardeşinden başka kimsesi yoktur. Genç yaşta karısını kaybetmiştir. Arazisinden çıkan su üzerinde mülkiyet hakkı olduğu iddiasıyla diğer tarlalara giden suyu kontrol etmeye çalışır.

İktidar sahibi. Film boyunca Osman'ın hem su üzerinde hem kardeşi üzerinde hem de kardeşinin karısı üzerindeki iktidarı anlatılır. Osman her durumda güçlü, kendi ayakları üzerinde duran, korkusuz bir karakterdir. Kimi zaman bir gruba karşı tek başına mücadele eder. Fiziksel gücün yanı sıra silah da kullanmaktadır. Pala bıyıkları, şapkası ve eşek üzerindeki heybetli oturuşu otoriter kişiliğini tamamlayan özelliklerdir. Ayrıca ekonomik açıdan da para sıkıntısı olmayan bir karakter oluşu iktidarını sağlamlaştırmaktadır.

Acımasız. Karakter, oldukça bencildir ve karşısındakilere karşı son derece acımasız davranmaktadır. Köylülerin tüm yakınmalarına kulaklarını tıkar, aldığı karardan taviz vermez. Hasan'ı suçsuz yere hapse yollarken de onu hapiste habersiz ve parasız bırakırken de acımasızdır. Bahar'ı Hasan'ın ölümüyle ilgili kandırır. Sadece kendi isteğini önemser, Bahar'ın çekeceği üzüntü onu ilgilendirmez.

Kurnaz. Osman her durumu kendi lehine dönüştürmeye çalışan kurnaz bir karakterdir. Hasan'ı suyu kesme konusunda, kız kaçırma konusunda hatta cinayeti üstlenme konusunda kurnazca ikna eder. Köylülerin her türlü karşı koyuşu karşısında da gerekli tedbirleri alarak, onların hamlelerini boşa çıkarır. Bu gerek yasal mücadele gerekse de şiddet olaylarında aynı şekilde işler. Osman'ın kurnazlığının devreye girdiği önemli bir durum ise gazetede ki ölüm haberinin Hasan'la ilişkilendirilmesini hemen kabullenmesinde görülür. Zira Hasan'ın ölü olduğunun düşünülmesi onun Bahar'la arasındaki engelin kalkmasını sağlayacaktır. Hasan'ın afla çıkabileceğini de öngörerek hazırlık yapar. Ancak bu kez kurnazlığı onu kurtaramaz.

Hasan

Osman'ın kardeşi olmasına karşın kişilik özellikleri neredeyse onun tersidir. Osman gibi hırslı değildir. Su üzerinde bir hakları olduğu konusunda Osman'a katılmamaktadır. Ancak aile içi hiyerarşi gereği abisinin sözünden çıkmaz. Bu anlamda çabuk etki altında kalan bir karakterdir.

Merhametli. Hasan, Osman'ın suyu kesme hakkındaki kararını onaylamamasına karşın, onun sözünden de çıkamaz. Ancak bu durumdan çok rahatsızdır. Osman'dan habersiz su kapaklarını açıp, köylülere su ulaştırır. Öte yandan tüm yaptıklarına karşın Osman'a da merhametle yaklaşır. Her fırsatta onu köylülerle ters düşmemesi konusunda uyarır. Tartışma ve kavga durumlarında da abisinin yanında yer alır. Osman'la birlikte olan Bahar'ı affetmesi de Hasan'ın merhametli kişiliğini yansıtmaktadır.

İtaatkâr. Osman'ın acımasız ve otoriter tavırlarına karşılık Hasan son derece uyumlu ve yumuşak başlıdır. Pek çok durumda çabucak ikna olur. Aynı görüşü paylaşmadığı zamanlarda bile abisiyle tartışmayı uzatmaz. Osman'ın Bahar'ı kızdırdığı, korkuttuğu durumlarda bile Osman'a tepki göstermez, arayı yumuşatmaya çalışır. Abisinin aile içindeki üstün konumunu kabullenmiştir. Suçlu olmadığı halde Osman'ın cinayetini üstüne alacak kadar itaatkârdır.

Bahar

Hasan'ın karısıdır. Birbirlerini seven çift, evlenmelerine bir engel olmamasına karşın kaçarak evlenirler. Zira Osman, Bahar'ın emek gücünden bir an önce yararlanmak istemektedir. Bahar güzelliği dışında sıradan bir köylü kadınıdır. Evde her türlü yemek ve temizlik işlerini üstlenmekle kalmaz, tarlada da erkeklerle beraber çalışır.

Zayıf. Bahar, genç ve kocasına âşık bir kadındır. Önce Hasan'ın hapse girişiyle sonrasında da sözde ölüm haberiyle duygusal anlamda yıkılır. Kaçma kararı da dâhil olmak üzere hiçbir durumda söz sahibi değildir. Kocasının suçsuz yere hapse girmesine bile göz yumar. Zira her zaman onun yerine karar veren görünürde Hasan, aslında ise Osman'dır. Osman'ın tacizleri karşısında da pasif bir direnme durumundadır, Hasan'ın ölüm haberinin sonrasında da var olan direnme gücünü tamamen kaybederek

Osman'la cinsel ilişkiye girer. Filmin sonunda gerçekleri öğrenerek baltayla Osman'ın üzerine yürüse de vurulur. Dolayısıyla intikamını bile alamaz.

Seksi. Genç ve güzel bir kadın olarak Bahar, başta Hasan'ın sonrasında da Osman'ın bakışının nesnesi konumundadır. Hasan'la evlilik öncesi cinsel yakınlaşmaları ve evlilik sonrası cinsel birliktelikleri tutkulu bir biçimde sahnelenmiştir. Bu görüntülerde Bahar'ın bedeni dönemin koşullarında mümkün olduğunca çıplak olarak gösterilmiştir. Osman'ın onları gizlice izlemesiyle bu vurgu güçlendirilir. Film boyunca, güzelliği estetik boyutundan ziyade cinsel boyutuyla gündemdedir. Özellikle Osman'ın söylemlerinde güzelliğe eşlik eden cinsel vurgu açıktır. Ayrıca Bahar'ın bedeninin çeşitli kısımları çıplak olarak yakın çekimle ekrana getirilerek cinselliğinin altı çizilmekte, Bahar arzulan bir kadın olarak resmedilmektedir.

OLAY ÖRGÜSÜ

Köyde Bir Zorba. Film, Osman'ın eşek üzerinde köyün sokaklarından geçtiği bir görüntüyle başlamaktadır. Osman'ın heybetli görünümüne karşı, köyün dar tozlu sokaklarındaki yıkıntılarla bir yandan yoksulluk bir yandan da Osman'ın gücü vurgulanmaktadır.

İktidar sahibi Osman köye girer.

Su Benim. Osman, suyun kenarında çalışmakta olan Hasan'ın yanına gelir. Ona suyla ilgili fikrini söyler. Arazilerinden çıkan suyu önce kendi tarlalarında kullanacağını, artan suyu diğer köylülerin tarlalarına vereceğini söyler. Bu amaçla çıkan suyun etrafını çevirmiş, kendi tarlalarına ulaşan suyolları yapmıştır. Diğer suyollarını ise kapaklarla kapatmıştır. Ancak Hasan bu fikre sıcak bakmaz, Osman'ı uyarır. 'Su toprağın kanı' söylemi ilk defa burada duyulur.

Osman, tarlasından çıkan suda mülkiyet hakkı olduğunu iddia eder.

Hasan ve Bahar'ın Aşkı. Bu arada Bahar, aynadan yansıyan ışığı Hasan'ın yüzüne tutarak Hasan'a işaret verir. Osman'ın kadınlarla ilgili cinsiyetçi tutumu da ilk defa burada ortaya çıkar. Ancak Hasan ve Bahar birbirlerini sevmektedirler. Sazlıkların arasında buluşurlar. Bahar'ın annesi evlenmelerine hasattan sonra izin verecektir.

Ayna tutmak köylerde sevgililer arasında yaygın gizli bir haberleşme biçimidir.

Hasan ve Bahar hasattan sonra evlenmeyi planlamaktadır.

Köylülere Kötü Haber. Osman yanına Hasan'ı alarak kendi tarlalarına giden suyollarını düzenleyen köylülerin yanına gider. Onlara suyu sınırlı vereceğini söyler. Köylüler ilk şaşkınlığın ardından itiraz ederler ancak Osman'ın fikrini değişmez.

Osman köylülere suyu keseceğini haber verir.

Köylüler Osman'ın haberi karşısında şaşırırlar ve itiraz ederler.

Osman'ın İkna Turları. Osman suyu kesmek üzere çalışmaya başlar. Suyun gidişini engelleyen kapaklar koyar. Suyun başında konuşan Osman, Hasan'ı ikna etmeye çalışır. Hasan ikna olmasa da aile büyüğü olarak Osman'ın sözünden çıkamaz.

Hasan ve Osman arazilerinden çıkan suyun önünü çevirirler.

Bahar'ı Kaçırma Fikri. Suyun kontrolünü eline alan Osman, tarlalarda işgücü ihtiyacı olduğunu söyler. Konuyu Bahar'a getirir. Hasan ve Bahar'ın hemen evlenmesini ister zira amacı Bahar'ın emeğinden faydalanmaktır. Bahar'ın annesi evlenmelerine ancak hasattan sonra izin vermektedir. Hasan'ı Bahar'ı kaçırma konusunda ikna eder.

Osman, Hasan'ı Bahar'ı kaçırma konusunda ikna eder.

Kız Kaçırma. Hasan ve Bahar gizlice buluşurlar. Hasan kaçma konusunda Bahar'a baskı yapar. Bahar, henüz evlenmeden Hasan'ın otoritesi altına girmiştir. Çaresiz kabullenir. Hasan ve Osman, Bahar'ı kaçırlırlar.

Hasan, Osman'ın da desteğiyle Bahar'ı kaçırr.

Düğün. Bahar'ın annesi Osman ve Hasan'ın evinin kapısına dayanır. Ancak Bahar dönmek istemez. Hasan kayınvalidesini evlilik konusunda ikna eder. Bütün köyün katılımıyla davullu zurnalı düğün olur. Telli duvaklı gelin olan Bahar atın üstünde giderken, Osman silahla havaya ateş atarak kutlama yapar.

Hasan ve Bahar davullu zurnalı bir düğünle evlenirler.

Gerdek Gecesi. Gerdek gecesinde odalarına çekilen çift, Osman'ın gelmesiyle tedirgin olur. Osman genç çiftten hemen çocuk yapmalarını özellikle erkek çocuk yapmalarını talep eder. Osman'ı zorla gönderen Hasan'la Bahar sevişirler.

Osman, genç çifti gerdek gecesinde rahat bırakmaz.

Osman Bahar'ın Peşinde. Ancak Osman, Bahar'ı rahatsız etmeye devam eder. Sonraki günlerde de her fırsatta Bahar'ın kadınlığını, güzelliğini vurgular, ona dokunmaya çalışır. Hasan'ın şanslı olduğunu söyler. Bu arada karısını genç yaşta kaybettiğini anlatır. Akşamları ise Bahar ve Hasan'ı gizlice gözetlemektedir.

Osman, Bahar'a yaklaşmaya çalışır.

Köylüler Boş Durmaz. Yazın gelmesiyle suyun, tarım arazileri için önemi artmıştır. Dolayısıyla Osman köylülere verdiği suyu sürekli azaltmaktadır. Bu arada huzursuzlanan Hasan'ı su üzerindeki haklarını anlatarak ikna etmeye çalışır. Azalan su karşısında köylüler toplanıp suyu engelleyen kapakları açmaya giderler. Bir gözü sürekli Bahar'da olan Osman durumu fark eder etmez köylülere müdahale eder. Köylüler ve Osman arasında kavga çıkar ancak büyümeden Hasan araya girer.

Köylüler Osman'a karşı harekete geçerler.

Muhtar. Köylüler bu durumu muhtara şikâyet ederler. Muhtar, Osman'la konuşur ancak ona söz geçiremez. Osman geri adam atmaz.

Muhtar, Osman'la konuşur.

Dava. Köylüler bu kez haklarını aramak için dava açarlar. Mahkeme, dava sonuçlanana kadar suyun geçici olarak açılmasına karar verir. Suyu engelleyen kapak yasal görevli ve jandarma tarafından açılır.

Köylüler, su kapaklarının açılmasını sevinçle karşılar.

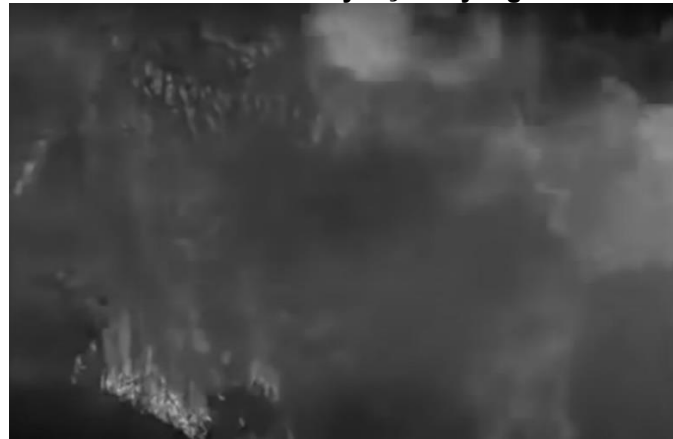
Osman'dan Misilleme. Ancak bu durum kısa sürer. Osman da avukat tutar. Dava sonucunda suyun kullanım hakkı Osman'a verilir. Böylece köylülerin suyu bir kez daha kesilir. Önceki sahnenin tersine yasal görevliler bu kez su kapaklarının kapatılmasını sağlar. Köylüler çaresiz kalırlar.

Dava sonucunda suyu engelleyen kapaklar yeniden kapatılır.

Artan Kuraklık. Bu arada kuraklık artmıştır, hatta yangınlar bile çıkmaya başlamıştır. Kamera önce kurumuş otları, sonra da çaresiz oturan köylülerin yüzlerini yakın bir kaydırma çekimiyle gösterir. Ardından da kuraklık nedeniyle çıkan yangın görüntüleri ekrana gelir.

Kuraklık nedeniyle çıkan yangın

Hasan'ın Hakkı. Hasan ise Bahar'ın da teşvikiyle ara sıra kapakları açıp köylülere su sağlamaktadır. Osman'ın bu durumu görmesiyle aralarında tartışma çıkar. Hasan ilk kez Osman karşısında hak iddia eder. Suyun yarısının da kendisinin olduğunu söyler.

Hasan ilk kez Osman karşısında hak iddia eder.

Örgütlenemeyen Köylüler. Köylüler kuraklıktan iyice bunalmıştır. Kendi aralarında konuşup, çözüm ararlar. Bir araya gelip mücadele edecek bir birliktelik de kuramazlar. Ancak içinde buldukları durumunun ciddiyetinin farkındadırlar. Zira kendilerini ilerde daha zor günler beklemektedir.

Köylüler kendi kendilerine şikâyet ederler.

Osman'ın Kaybolan Köpeği. Bu arada Osman'ın Karabaş adlı köpeği kaybolur. Bir süre onu arayan Osman, sonunda köpeğinin ölüsünü bulur. İşlerin ciddileştiğini anlar. Hasan ve Bahar'a da köpeğin ölüsünü gösterir. Hasan ve Osman gece nöbet tutarak önlem almaya başlarlar.

Kaybolan köpeğinin ölüsünü bulan Osman, onu sırtında taşıyarak eve götürür.

Şiddet Başlar. Aynı gece iki köylü, suyu kesen kapakları patlatırlar. Nöbette olan Osman köylülerin peşine düşer. Hasan da ona katılır ve bir kovalamaca yaşanır. Silahlı çatışmanın yaşandığı bu kovalamaca sırasında köylülerden biri vurulur.

Köylüler gece su kapağını patlatırlar.

Saldıran köylüler ile Osman ve Hasan arasında silahlı bir çatışma yaşanır.

Ortaya Çıkan Ceset. Ertesi gün köylüler kaybolan Veli Sarı'yı (köylüler arasında filmde adı anılan tek kişidir) ararlar ve cesedini bulunur. Durumun farkında olmayan Osman patlamadan şikâyetçi olmak için jandarmayı çağırmıştır. Köylüler ise Veli'nin katili Osman'ı linç etmeye gelirler. Jandarma Osman'ı köylülerin elinden zor kurtarır.

Köylüler Veli'yi aramaya çıkarlar.

Veli Sarı'nın cesedi bulunur.

Jandarma, Osman ve Hasan'ı köylülerin saldırısından zorlukla kurtarır.

Tutuklama. Köye gelen savcı ve adli tıp uzmanı, Veli Sarı'nın ölümüyle ilgili inceleme yapar. Bunun üzerine Osman ve Hasan yargılanmak üzere tutuklanır. Bahar, tutuklu olarak kasabaya götürülen iki kardeşi takip etmektedir.

Savcı, Osman ve Hasan için tutuklama emri verir.

Osman ve Hasan tutuklanır, dava için kasabaya götürülür.

Suç, Ceza ve Kurnazlık. Kasabaya götürülürken Osman, Hasan'ı suçu üzerine alması için ikna etmeye çalışır oysaki katil kendisidir. Hasan'a genç olduğu için daha az ceza alacağını söyler. Bu konuda Bahar'ı da sustururlar. Hasan bir kez daha abisinin otoritesine, Bahar da Hasan'ın otoritesine boyun eğer. Hasan suçlu bulunarak hapse girer. Osman salınır.

Hasan, Osman'ın suçunu üstlenir.

Osman ve Bahar. Hasan'ın hapse girmesinin ardından bütün işler Osman ve Bahar'a kalır. Bütün gün birlikte çalışırlar ancak Osman'ın gözü sürekli Bahar'dadır. Kimi zaman çıplak ayaklarına, kimi zaman bacaklarına, kimi zaman da kalçalarına bakar. Her fırsatta ona dokunmaya çalışır. Açıkça taciz eder. Geceleri gizlice onu gözetlemektedir. Bahar ise kocasının hasretini çekmekte, onu özlemektedir. Köyde ise evli olmayan bir kadınla bir erkeğin aynı evde kalması dedikodulara yol açar. Bahar, Osman'ı evlendirmeyi teklif eder ancak Osman kabul etmez.

Bakışın öznesi Osman'dır.

Bakışın nesnesi Bahar'dır.

Köylüler Osman'a Saldırır. Köylüler Hasan'ın yokluğunda Osman'ın yalnızlığından faydalanıp ona saldırırlar ancak ilk defasında hazırlıksız yakalanan Osman sonrasında onları yenmeyi başarır. Her şeye rağmen suyu bir türlü açmaz.

Köylüler Osman'a saldırır.

Osman'ın Planı. Osman ve Bahar hapishaneye ziyarete gittiklerinde ise Hasan'ın Niğde Hapishanesi'ne nakil olduğunu öğrenirler. Bu arada Osman'ın akli fikri Bahar olmuştur. Bir gün tarla dönüşünde Bahar'ı yılan sokar. Osman, Bahar'ın bacağındaki zehri emerek çıkarır. Bu anlarda Bahar'ın da etkilendiği görülür. Yine de Osman'ın tüm tacizlerine karşı koymayı başarır. Bu arada Osman, Hasan'a para ve mektup göndermeyi kesmiştir. Ondan gelen mektupları da yırtmaktadır. Osman'ın tacizleri, şehvetli bakışların ve hediye almanın ötesine geçer, sınırları zorlar. İneğin memelerini emerek Bahar'a erotik göndermeler yapar.

Osman ve Bahar, Hasan'ın başka bir şehirdeki hapishaneye nakledildiğini öğrenirler.

Osman, Hasan'ı saf dışı bırakmak için ondan gelen mektupları Bahar vermez, yırtıp atar.

Osman, ineğin memesini emerek Bahar'a erotik bir gönderme yapar.

Hasan'ın Ölüm Haberi. Osman kasabadan dönerken bir gazetede Niğde Hapishanesi'nde Hasan adlı birinin öldürüldüğünü öğrenir. Köylüler hiç sorgulamadan bunun Hasan olduğuna inanırlar. Bu durum Osman'ın işine gelir, o da bu haberi kabullenir. Bahar ise haber karşısında yıkılır. Kocası öldüğü için ana evine dönmek ister, ancak Osman onu engeller.

Bir gazete haberi üzerine köylüler, Hasan'ın öldüğüne inanırlar.

Kocasının ölüm haberini alan Bahar yıkılır.

Osman Amacına Ulaşır. Osman'ın Bahar'a olan tutkusu artık akıl sınırlarını aşmıştır. Korkulukla Bahar'mış gibi konuşmaktadır. Aynı gece Bahar'ın başka odada yatmasını engeller, birlikte olurlar.

Osman sonunda Bahar'a sahip olur.

Suyu Satın Alalım. Osman için işler yolundadır. Sudan sonra Bahar'ı da ele geçirmiştir. Bu sırada kuraklıktan perişan olan köylülerden biri suyu parayla satın alma fikrini ortaya atar. Birlikte Osman'a giderler. Bahar'a ayaklarını yıkatan Osman, köylülere de su dökerek onlarla dalga geçer ancak parayı duyunca ciddileşir.

Osman köylülerle konuşurken alt açıdan görüntülenir.

Af. Bu sırada genel af çıkacağı ilan edilir. Osman için her şey yolunda giderken bu haber, canını sıkır. Hasan'ın dönüp intikam alabileceğini düşünerek silah talimi yapmaya başlar.

Genel af çıkacağı haberi, gazetelerden ve radyodan duyurulur.

Hasan'ın Bilinçlenmesi. Hasan ise çıkmak için gün saymaktadır. Kendisine para ve mektup göndermeyen Osman'ın bir işler çevirdiğinin farkındadır. Döndüğünde hesap soracaktır. Bu sırada hapisanedeki bir büyüğü ona su üzerindeki mülkiyetin yanlışlığıyla ilgili nasihat eder. Osman'ı öldürmenin çözüm olmayacağını anlatır. Hasan'ın kendisiyle yüzleşmesini sağlar.

Hasan, su mülkiyeti konusunda kendi hatasını anlar.

Köye Dönen Hasan. Hasan bu nasihatleri dinlese de dönüş yolunda öğrendiği gerçekler onu alt üst eder. Otobüste karşılaştığı bir köylü bütün olan biteni Hasan'a anlatır. Hasan, Bahar da dâhil bütün köyün kendisinin öldüğünü sandığını öğrenir. Osman'ın her şeyi bildiği halde sustuğunu ve Bahar'ı da kandırdığını duyunca çıldırır. Otobüsten atladığı gibi Osman'ın peşine düşer.

Hasan, kendisinin ölü sanıldığını öğrenir.

Hasan, Osman'dan intikam almak üzere koşarak otobüsten iner.

Bahar'ın Pişmanlığı. Üstüne Bahar'la Osman'ın birlikteliğini de duyunca çılgına döner. Önce eve gider. Onu gören Bahar pişmanlıkla ağlamaya başlar ve ayaklarına kapanarak özür diler. Osman'ın kendisini kandırdığını anlatır. Ona inanan Hasan, Osman'ın peşine düşer.

Hasan'ı gören Bahar, onun ölmediğini anlar. Pişmanlıkla ayaklarına kapanır.

Suda Boğulan Osman. Osman ve Hasan suyun başında karşılaşırlar. Bahar elinde baltaya kendisini aldatan Osman'ın üzerine gider ancak Osman onu tüfekle vurur. Sonraki kurşunların hedefinde ise Hasan vardır. Hasan suya atlayarak kurtulur. Su, her defasında Hasan'ın kurşunlardan kurtulmasını ve Osman'a yaklaşmasını sağlar. Sonunda kurşunu biten Osman'la Hasan suda boğuşmaya başlarlar. Osman dirense de Hasan Osman'ı üzerinde hak iddia ettiği suda boğarak öldürür.

Hasan, Osman'ı suda boğarak öldürür.

Açılan Kapaklar, Özgürce Akan Sular. Hasan koşarak Bahar'ın yanına gider. Bahar sadece yaralanmıştır, Hasan da onu affetmiştir. Bahar'ın iyi olduğunu anlayınca hemen suyu engelleyen kapakları açarak suyu salar. Osman'ın cesedi ise açılan suyollarından süzülerek gider.

Hasan, suyu engelleyen kapakları açarak, su mülkiyeti mücadelesine son verir.

Osman'ın cesedi, üzerinde hak iddia ettiği suda yüzer.

